

قیام امام حسین(ع): نهضتی فراشیعی برای صیانت از کل امت اسلام

امام حسین(ع) قوم اعداء را با عنوان مذهبی یاد نکرد، بلکه آن‌ها را با عنوان طرفداران یک انسان خارج از امت اسلامی، جدا شده از پیامبر(ص) و «شیعه آل ابوسفیان» مورد خطاب قرار داد و از همین روی صحنه عاشورا، صحنه‌ای اسلامی و ورای مرز بندی‌های فرقه‌ای است.

همشهری آنلاین: امام حسین(ع) قوم اعداء را با عنوان مذهبی یاد نکرد، بلکه آن‌ها را با عنوان طرفداران یک انسان خارج از امت اسلامی، جدا شده از پیامبر(ص) و «شیعه آل ابوسفیان» مورد خطاب قرار داد و از همین روی صحنه عاشورا، صحنه‌ای اسلامی و ورای مرز بندی‌های فرقه‌ای است.

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مبلغی، مدیر مرکز تحقیقات مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) با اشاره به جنبه تقریبی قیام حضرت امام حسین(ع) اظهار کرد: پاسخ امام حسین(ع) به دعوت دعوت‌کنندگان کوفی نشان می‌دهد که در فضای امت اسلامی، سرنوشت واحدی برای امت وجود دارد و پاسخ گفتن به خواست و دعوت یک مجموعه - ولو غیرشیعی - از یک جایگاه بالا و اسلامی برخوردار است و در ارتباط با مجموعه‌های شیعه و سنی، تعامل یکسانی در عرصه‌های اجتماعی از سوی امام(ع) صورت گرفته است.

وی با بیان این‌که امام حسین(ع) دعوت‌کنندگان شیعی و غیرشیعی را دوشادوش می‌دید و با یک ادبیات و یک تعبیر از آن‌ها یاد می‌فرموده‌اند، افزود: در اثنای حرکت امام(ع) نیز مشاهده می‌کنیم که ایشان در مرحله فراخوان برای جلب و جذب طرفدارانی در جهت مشارکت در این قیام، باز هم با طیف‌های مختلفی، ارتباط عام و چندسویه برقرار کرده‌اند.

مبلغی با بیان این‌که بر اساس منابع تاریخی بسیاری از کسانی که با امام(ع) همراه شدند، در ابتدا شیعه اعتقادی نبودند و بعدها در این سلک قرار گرفته و جزء اصحاب شدند، افزود: مرحله جذب افراد برای مشارکت در قیام صرفاً بر اساس قابلیت‌های حضور در این قیام و نه بر اساس تفکیک بین شیعه و غیرشیعه بوده و البته طبیعی است که شیعه آمادگی و استعداد بیشتری برای حضور در این قیام داشته است و کسانی که شیعه نبودند نیز با افزایش آگاهی نسبت به امام(ع) و حرکت ایشان، خودبه‌خود در این سلک قرار می‌گرفتند.

وی اضافه کرد: امام حسین(ع) در مقابله با دشمنان خود، چنین نبود که بر عنصر اعتقادی تکیه کند و بخواهد قوم اعداء را با عنوان مذهبی یاد کند؛ بلکه آن‌ها را به عنوان طرفداران یک انسان جدا شده از پیامبر(ص) و «شیعه آل ابوسفیان» مورد خطاب قرار می‌داد که ماهیت آن‌ها از پیش توسط امام علی(ع) افشا شده بود و خارج از امت اسلامی و در مسیر ضربه زدن به پیامبر(ص) و دین پیامبر(ص) حرکت می‌کردند و این نکته‌ای بسیار درس‌آموز است.

وی به‌ویژه صحنه روز عاشورا را صحنه‌ای اسلامی و نه صحنه‌ای شیعی یا سنی دانست و ادامه داد: امام حسین(ع) در روز عاشورا این مرزبندی‌ها را در سخنرانی‌ها یا تک‌جملات خود ارائه کرده و در آن‌جا بحث امت پیامبر(ص) و بحث فرزند پیامبر(ص) این امت را مطرح می‌کنند و خطبه‌ها و سخنرانی‌های ایشان همه از یک تقسیم بالاتر - و نه یک تقسیم پایین‌تر و مذهبی - انجام می‌گیرد.

وی با بیان این‌که این امر نشان می‌دهد که امام حسین(ع) قیامی را برای یک امت کرده و فضای کل جامعه اسلامی در این قیام مطرح بوده، خاطرنشان کرد: این بدان معناست که ممکن است در یک جامعه‌ای، شیعه و سنی در یک جهت قرار بگیرند و دشمنانی داشته باشند که بخواهند اصل دین و اصل امت بودن آن‌ها را از میان بردارند. پس ادبیات امام حسین(ع) در روز عاشورا یک ادبیات اسلامی و ادبیاتی شکل‌یافته با توجه به فضای جامعه و امت اسلامی است که به صورتی آشکار در روز عاشورا وجود دارد.

مبلغی با بیان این‌که نتایجی را که امام حسین به بار نشانند، نتایجی برای تاریخ امت اسلامی است، اظهار کرد: اگر بپذیریم که هر قیامی غایات و نتایجی دارد و آن غایات و نتایج، جدای از خود قیام نیست، مشاهده می‌کنیم که اهداف یا نتایج حاصل شده از واقعه عاشورا، میراث اسلامی را از یک مسیر انتخاب شده روبه‌نابودی توسط آل ابی‌سفیان نجات داد و مانع شکل‌گیری یک جاهلیت جدید و مسیر خشونت‌بار شد و راه اسلام را باز کرد؛ راهی که در آن شیعه و اهل سنت هرکدام فرصت‌های خود را داشتند.

مدیر مرکز تحقیقات مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، افزود: نتایج اسلامی این قیام، یک نتایج از پیش ترسیم‌شده، تعیین‌شده و یا خواسته شده برای امام(ع) بود و ایشان خود، به اصلاح در امت جد خود و جلوگیری از جاهلیت و موارد دیگر اشاره کرده است و با مد نظر قرار دادن این مباحث، درمی‌یابیم که محور قیام عاشورا از آغاز معطوف به امت و پایان‌گرفته با نتایجی برای امت و

درون‌مایه‌های آن نیز در اثناء و مراحل خود کاملاً معطوف به امت بوده و ما امروز باید به این قیام، وجهه اسلامی و بین‌مذهبی و حتی بین‌انسانی بدهیم تا بتوانیم حق آن را ادا کنیم.